

Uitnodiging

Foar in duorsume wrâld

SDG Congres Fryslân, 14 maart 2019

SDG NETWURK FRYSLÂN
Foar in Duorsume Wrâld

Wereldwijd krijgen de 17 Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties steeds meer bekendheid als de handvaten om de wereld mooier, eerlijker en gezonder te maken. Ook in Fryslân gebeurt dat en dat willen we graag laten zien. Kom op 14 maart naar het SDG Congres in Heerenveen en laat je inspireren!

Niet alleen voor overheden en burgers zijn de duurzame werelddoelen interessant, ook voor het onderwijs, voor kunstenaars en voor bedrijven. Werken aan een duurzame wereld doe je samen!

Programma SDG Congres Fryslân

Ontvangst

- 14.30 uur Inloop
- 15.00 uur Opening
- 15.10 uur Welkom door Frank van Hout, lid College van Bestuur ROC Friesland College en lid van de stuurgroep SDG Netwurk Fryslân

Plenair programma deel 1

- 15.15 uur Welkom door dagvoorzitters Doutsen van Gosliga, FC student van het jaar, en Tsjear Hofstra, aanjager Mobiliteit van Circulair Friesland
- 15.20 uur Hugo von Meijenfeldt, nationaal SDG Coördinator
- 15.40 uur Marga Hoek, Board Member Dutch Sustainable Business, Chairman Green Minds en auteur

Workshopprogramma (zie bijlage)

- 16.15 uur Food & Drinks
- 16.30 uur Eerste ronde workshops
- 17.00 uur Food & Drinks
- 17.15 uur Tweede ronde workshops

Plenair programma deel 2

- 17.45 uur Food & Drinks
- 18.20 uur Interview met bisschop Garang Chan Awac uit Zuid Soedan
- 18.35 uur Afsluitend programma over inzichten en afspraken
- 19.00 uur Netwerkborel
- 19.30 uur Einde congres

In de bijlage bij deze uitnodiging vindt u het uitgebreide workshopprogramma. Meld u snel aan voor het congres en kies twee workshops (maximaal 20 deelnemers per workshop). Tot 7 maart kunt u zich aanmelden via <http://sdgnetwurk.frl/sdgcongres/>

Er zijn geen kosten verbonden aan deelname.

Verdere informatie op www.sdgnetwurk.frl of stuur een mail naar congres@sdgnetwurk.frl

Locatie

Friesland College
Saturnus 7 in Heerenveen

Bereikbaarheid met openbaar vervoer:

Trein

In Heerenveen stoppen de NS intercity's en sprinters vanuit Leeuwarden en Zwolle. Vanaf het treinstation is het ongeveer 25 minuten lopen naar het SDG Congres. Ook bevindt zich op het station een busstation. Vanaf hier vertrekken verschillende bussen naar het SDG Congres.

Bus

U kunt ook met de bus het SDG Congres bereiken. De dichtstbijzijnde bushalte is: *Saturnus, Heerenveen*. Ook komen veel buslijnen langs halte *Oost A-32, Heerenveen*. Vanaf deze bushalte is het ongeveer 10 minuten lopen naar het SDG Congres.

Het SDG Congres Fryslân wordt mogelijk gemaakt door:

Congrespartners

Penvoerder

Initiatiefnemers van het SDG Netwurk Fryslân: Houkje Rijpstra (Circulair Friesland), Hans van der Werf (Friese Milieu Federatie), Anoesjka Duinstra (Fair Fryslân), Dirk van den Berg (Duurzaamheidsplatform Heerenveen), Bouwe de Boer (Freonen fan FossylFrij Fryslân), Frank van Hout (ROC Friesland College), Henk Wijma (Stichting MP Nepal), Klaas Sietse Spoelstra (Kening fan 'e Greide/LF2028), Heleentje Swart (Spark the Movement) en Andries van Weperen

Workshops SDG Congres Fryslân, 14 maart 2019

Maak uw keuze uit elf workshops, elk over een ander thema. Alle 17 doelen komen in de workshops aan bod. Welke kennis komt u brengen, en halen? Welke kansen ziet u?

In de eerste workshop-ronde kiest u de workshop die het dichtst bij uw expertise of uw interesses ligt. In de tweede workshop-ronde kiest u willekeurig: bij elk thema spelen vragen waar u over kunt meedenken. Alle werelddoelen hangen immers met elkaar samen en door vanuit verschillende perspectieven naar de uitdagingen te kijken komen er nieuwe mogelijkheden tot stand!

SDG NETWURK FRYSLÂN

Foar in Duorsume Wrâld

1. Workshop SDG 17 - De creatieve regio als katalysator voor de SDG's

Door **Sjoerd Bootsma** (Kwartiermaker LF 2028)

Met LF2018 openden we de weg, via een bomvolle culturele programmering, naar de lepen Mienskip. Maar wat nu? Is die reis naar de iepen Mienskip niet pas halverwege? Hoe open is die Mienskip eigenlijk naar en voor anderen? Hoe gaan we verder met een nieuwe creatieve horizon op weg naar het jaar 2028? En hoe blijven we onze creatieve krachten bundelen om onze grote, door de SDG's geïnspireerde, publieke opgaven te verbeelden?

Voor iedereen die geïnteresseerd is in het smeden van netwerken, het uitbouwen van relaties en het versterken van de (mondiale) mienskip

2. Workshop SDG 12 - Onderweg naar een circulaire economie

Door **Ingrid Zeegers** (programma-directeur Vereniging Circulair Friesland)

Een circulaire economie staat voor een eerlijke economie – een economie die ten dienste staat van de gemeenschap, een economie die streeft naar het creëren van sociale en ecologische waarde. In Friesland zijn we hard aan het leren, aan het zoeken en aan het bouwen om dit van de grond te krijgen. Tijdens deze workshop praten we met elkaar over wat er al gebeurt in de provincie, en over de circulaire principes die Circulair Friesland gebruikt om deze beweging te versterken.

Voor iedereen die geïnteresseerd is in het versnellen van de transitie richting een circulaire economie en een duurzame maatschappij

3. Workshop SDG 9 - Maakt cross-sectorale innovatie ons tot slimme Europese regio?

Door **Hans Paul van der Snee** (Innovatie Pact Fryslân)

Hoe verhoudt Friesland zich tot de rest van de wereld, tot Europa? Welke innovatie agenda wordt er gevoerd en hoe draagt deze bij aan de versnelde realisatie van de SDG's? Hoe stimuleren we dat bedrijven, overheden, kennisinstellingen en burgers buiten de kaders van hun eigen sector durven te kijken. Kan de creatieve sector helpen de landbouw ondersteunen bij haar transitie naar meer circulaire landbouw? Tijdens deze workshop praten we over hoe we samen de realisatie van de SDG's kunnen versnellen.

Voor iedereen die geïnteresseerd is in internationale contacten en het versterken van de Friese innovatiekracht

4. Workshop SDG 8 - Hoe ontwikkelen we een duurzame veerkrachtige regionale economie?

Door **Marijn Molema** (Fryske Akademy)

Randvoorwaarde nummer 1 om te zorgen voor een duurzame wereld, is om ervoor te zorgen dat iedereen betrokken is. Dat vraagt om een frisse inclusieve blik op onze economie en een balans tussen bruto regionaal product en brede welvaart. En dat in een veerkrachtige omgeving die tegen een stootje kan en past in een internationale context. Die positie geeft ons ook de vraag hoe we die kennis inzetten in samenwerkingsprogramma's in de rest van de wereld.

Voor iedereen die geïnteresseerd is in het versterken van regionale economie

**DUURZAME
ONTWIKKELINGS
DOELSTELLINGEN**

5. Workshop SDG 1,2,3,4,6,10,17 - Duurzame

Ontwikkelingssamenwerking en Fairtrade

Door **Henk Wijma** (Stichting Studenten- en Musaharproject Nepal) en **Anoesjka Duinstra** (Provincie Fryslân, Fair Fryslân)

In Friesland is een aanzienlijke groep burgers actief om al dan niet in samenwerking met bedrijven en overheden hier, de leefomstandigheden van mensen elders op de wereld te verbeteren. Vaak blijven deze initiatiefnemers uit de spotlights; wat zij doen vinden ze vanuit hun waarden over solidariteit of wereldburgerschap heel normaal. Ook werkgroepen Fairtrade werken aan bekendheid voor betere omstandigheden elders. Tijdens deze workshop verkennen we de mogelijkheden om deze individuele initiatieven, samen met aandacht voor Fairtrade, te versterken richting de toekomst.

Voor iedereen die geïnteresseerd is in het verminderen van ongelijkheid tussen landen d.m.v. internationale ontwikkelingssamenwerking en Fair Trade

6. Workshop SDG 4, 17 - Maatschappijgericht onderwijs van basisschool tot universiteit= leren voor een toekomstwaardige wereld

Door **Frank Kroondijk** (Friesland College, D'LAB) en **Giuseppe van der Helm** (Leren voor Morgen)

Naast kennis en kunde zijn *Wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik* drie belangrijke basisvragen in het onderwijs. Om onderwijs voor een leefbare 22^e eeuw te ontwerpen zouden we die vragen moeten aanvullen met: *'En wat vraagt de wereld van mij; wat kan ik betekenen voor de mensen om mij heen, en voor deze planeet?'* Het Friese initiatief Spark the Movement bijvoorbeeld gebruikt de SDG's om scholen vanuit wat ze al doen verder op weg te helpen. Tijdens deze workshop verkennen we de mogelijkheden om het onderwijs beter af te stemmen op het leren voor een toekomstwaardige wereld.

Voor iedereen die geïnteresseerd is in leren en in doorlopend wereldgericht onderwijs

7. Workshop SDG 7 +11- Duurzame energie als basis in onze fysieke leefomgeving

Door **Bouwe de Boer** (Energie commissaris Fryslân) en **Richard Talsma** (Freonen fan Fossylfrij Fryslân)

Er wordt volop gepraat over de energietransitie en over onze opgaven om de CO2-uitstoot te verminderen. Belangrijker is om aan de slag te gaan, om het te doen. De Elfwegentocht was een prachtig voorbeeld van hoe je een ondenkbare beweging toch op gang kunt brengen. Samen kan je het verschil maken en dat laten we in Friesland op talloze plekken zien. Weet je dat in geen enkele andere provincie zoveel energie coöperaties zijn als hier? Graag horen we in deze workshop jouw ideeën over hoe we dat wat al gebeurt kunnen versnellen en versterken.

Voor iedereen die geïnteresseerd is in de energietransitie en een volgende Elfsteden en/of Elfwegentocht...

8. Workshop SDG 5 +16 - De Iepen Mienskip, een Fryslân voor iedereen

Door **Mirka Antolovic** (directeur Tumba) en **Andrew Livsey** (Provincie/ Fair Fryslân)

Werken aan een duurzame wereld verbindt: het heeft

geen enkele zin om lekker in je eentje duurzaam te zitten zijn. Daarvoor moet je samen werken, samen leven. Weten wie je bent en waar je voor staat, maar ook je kunnen en willen verdiepen in iets of iemand anders is ontzettend belangrijk in een globaliserende wereld. Tijdens deze workshop gaan we met elkaar in gesprek over de uitdagingen van Friesland om een Iepen Mienskip te zijn. Een praktisch voorbeeld van hoe Friezen hier handen en voeten aan geven is de Fair Trade beweging, die zich vanuit economisch perspectief inzet voor een eerlijke wereld.

Voor iedereen die geïnteresseerd is in evenwaardigheid, gender gelijkheid, en de kansen voor een inclusief en solidair Friesland

9. Workshop SDG 6 + 13 - De toekomst van water in relatie tot de klimaatopgave

Door **Egbert Berenst** (Lid DB Wetterskip Fryslân)

Water is als het bloed door de aderen van Fryslân. Wat betekent het klimaat voor onze opgave t.a.v. het water? En hoe kunnen we die unieke deltapositie benutten in een wereldwijde opgave rond water als onderdeel van de klimaatveranderingen?

Voor iedereen die geïnteresseerd is in de innovaties die nodig zijn op het gebied van watertechnologie en waterbeheersing

10. Workshop SDG 1 + 2 + 3 + 15 - Gezond en verantwoord voedsel voor iedereen

Door **Marlise Vroom** (VCF aanjager voedsel) en **Carla Boonstra** (Living Lab)

Geen thema dat zoveel reacties oproept als eten: iedereen eet, iedereen maakt dagelijks keuzes over wat hij koopt, en in zijn mond stopt. Duurzaam doen en denken en de principes van de circulaire economie worden aan de hand van voedsel voelbaar en zichtbaar. Thema's die in deze workshop aan de orde komen zijn voedselverspilling, de samenhang tussen een vitale bodem en onze gezondheid en verantwoord voedsel (aan de hand van de 5 principes van de Dutch Cuisine). We gaan met elkaar in gesprek over de vraag hoe we initiatieven kunnen versterken om gezond en verantwoord voedsel voor iedereen in Friesland beschikbaar kunnen maken.

Voor iedereen die geïnteresseerd is in een eerlijke en gezonde voedselketen

11. Workshop SDGs - Going Glocal; connecting the global SDGs to local challenges - ENGELSTALIG

By **Sander Bos** (Provincie Fryslân|Internationalisering) & **Vanessa de Oliveira Menezes** (Phd RUG|Campus Fryslân)

How can we achieve the global challenges from our own local perspective? And how can we translate the SDGs to our own regional context? During this workshop we'll discuss what initiatives we see around us here in Friesland, as well as in the countries/regions we represent as international guests. How can these initiatives be strengthened?

For everybody who is interested in personal leadership and what it takes to be a responsible citizen